

ПРАВНО МИСЛЕЊЕ

Доколку должникот не ги платил придонесите 2 (два) месеци последователно, сметано од 01.01.2009 година или ги платил со задоцнување, настапил условот, Фондот за здравствено осигурување на Република Македонија да бара извршување врз основа на решение со кое е утврдено мирување на обврската по основ на придонеси за задолжително здравствено осигурување како извршна исправа.

Образложение

До Врховниот суд на Република Македонија – Одделот за граѓански дела, Апелациониот суд во Битола поднесе барање за правно мислење заради обезбедување на единствена примена на законот и воедначување на судската пракса.

Апелациониот суд во Битола и Апелациониот суд во Штип донеле различни одлуки по исто правно прашање: Дали е исполнет условот Фондот за здравствено осигурување на Република Македонија да бара извршување врз основа на решение со кое е утврдено мирување на обврската по основ на придонеси за задолжително здравствено осигурување, доколку должникот не ги платил придонесите 2 (два) месеци последователно сметано од 01.01.2009 година, туку ги платил со задоцнување.

Граѓанскиот оддел на Апелациониот суд во Битола донел заклучок според кој: Доколку Фондот за здравствено осигурување на Република Македонија поднесе барање за извршување врз основа на решение со кое е утврдено мирување на обврската по основ на придонеси за задолжително здравствено осигурување, дека настапил условот, ќе докаже со извод од картица, налог за платени придонеси и слично, со што всушност докажува дека настапил условот за да решението стане извршна исправа.

Доколку должникот во веќе започнатата постапка за извршување, не оспори дека придонесите не ги платил 2 (два) месеци последователно сметано од 01.01.2009 година, туку ги платил со задоцнување, исто така ќе се прифати дека настапил условот да се спроведе извршување.

Доколку во приговор против издаден налог за извршување должникот достави доказ дека навремено ги плаќал тековните обврски во периодот на мирување на обврските, ќе се смета дека не настапил условот за да се спроведе присилно извршување и дека е основан приговорот на должникот.

Апелациониот суд во Штип во решението Гж.бр.470/13 од 25.03.2003 година, утврдил дека должникот до денот на поднесувањето на барањето за извршување и до донесувањето на налогот за извршување, ги подмирил тековните обврски, поради што заклучил дека

не е исполнет условот од ставот 4 од решението – извршната исправа Фондот да бара присилна наплата.

Одделот за граѓански дела на Врховниот суд на Република Македонија расправајќи по поставеното правно прашање го утврди правното мислење поради следните причини:

Во членот 3 од Законот за мирување и отпишување на обврски по основ на придонеси за задолжително здравствено осигурување (“Службен весник на Република Македонија” бр.161/08) е одредено дека обврската за плаќање на долгот по основ на придонеси за задолжително здравствено осигурување која е пристигната до 31.10.2008 година, а не е платена, мирува во периодот од 01.01.2009 година до 31.12.2012 година. Во периодот од ставот 1 на овој член, мирува пристигнатиот, а неплатениот долг по основ на придонеси за задолжително здравствено осигурување, како и износот на каматата која е пристигната, а неплатена со состојба 31.10.2008 година.

Со Законот е уредена и постапката во која по претходно барање на обврзникот, Фондот донесува решение со кое утврдува мирување на обврските по овој основ, доспеани до 31.10.2008 година, како и доспеаната камата на главниот долг заклучно со оваа дата. Мировањето тече од 01.01.2009 година, а завршува на 31.12.2012 година. Во времето на мирување на обврската, обврзникот е должен редовно да ги уплатува тековните придонеси, во согласност со закон. Во решението се определува дека има карактер на извршна исправа и доколку обврзникот не ги пресметува и уплатува тековните обврски 2 (два) месеци последователно, Фондот за здравствено осигурување на Република Македонија ќе поведе постапка за извршување за наплата на долгот кој мирува со пресметана камата за периодот за кој мирувал долгот.

Според решението, услов Фондот да поведе постапка за извршување е обврзникот да не ги пресметува и уплатува тековните обврски 2 (два) месеци последователно од каде по наоѓање на Врховниот суд на Република Македонија произлегува заклучокот дека доколку обврзникот ги платил тековните обврски со задоцнување, исполнет е условот Фондот да бара присилна наплата на долгот кој мирува.

За овој суд, не е од влијание фактот што обврзникот ги платил обврските по овој основ пред Фондот да поднесе барање за присилна наплата односно пред издавањето на налогот од извршителот, од причини што според решението – извршната исправа, обврзникот се согласил и прифатил редовно да ги пресметува и уплатува тековните придонеси во согласност со закон.

Плаќањето на придонесите за 4, 5, 6 и 7 месец 2012 година, на 10.09.2012 година претставува задоцнето плаќање.

Со одредбите од членот 24 од Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување е уредено прашањето по однос на роковите за уплата на придонесите. Согласно овие одредби, рокот на уплата на придонесите е денот на исплатата на плата или дел од плата, надоместок од плата, пензија, односно друг паричен надоместок.

Денот на исплата на плата или дел од плата, надоместок на плата, пензија, односно друг паричен надоместок е ден на пристигнатост за плаќање на придонесите.

Доколку плата или дел од плата, надоместок на плата, пензија, односно друг паричен надоместок на плата не се пристигнати, рок на пристигнатост за плаќање на придонесите е 15-ти од тековниот месец за претходниот месец.

За обврзниците за плаќање на придонеси кои се сами за себе обврзници за уплата на придонесите, рок на уплата на придонесите е 15-ти во месецот за претходниот месец.

Условот Фондот да бара присилна наплата согласно решението – извршната исправа е обврзникот да не ги пресметува и уплатува тековните обврски 2 (два) месеци последователно. Ако се има во предвид дека обврзникот придонесите за 4, 5, 6 и 7 месец 2012 не ги уплатил 2 (два) месеци последователно, туку тоа го сторил на 10.09.2012 година, со задоцнување, по наоѓање на Врховниот суд на Република Македонија, исполнет е условот Фондот да бара присилна наплата.

Имајќи во предвид дека се работи за условна обврска, при постапувањето по ваквите предмети, пониските судови треба да ги имаат во предвид одредбите од членот 20 од Законот за извршување.

**ОДДЕЛ ЗА ГРАЃАНСКИ ДЕЛА
НА ВРХОВЕН СУД НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**